

КОНЪЮНКТУРАЛЫҚ ШОЛУ

Экономиканың нақты секторы кәсіпорындарына пікіртерім
нәтижелері

2020 ж. I тоқсан

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі
Ақша – кредит саясаты департаменті

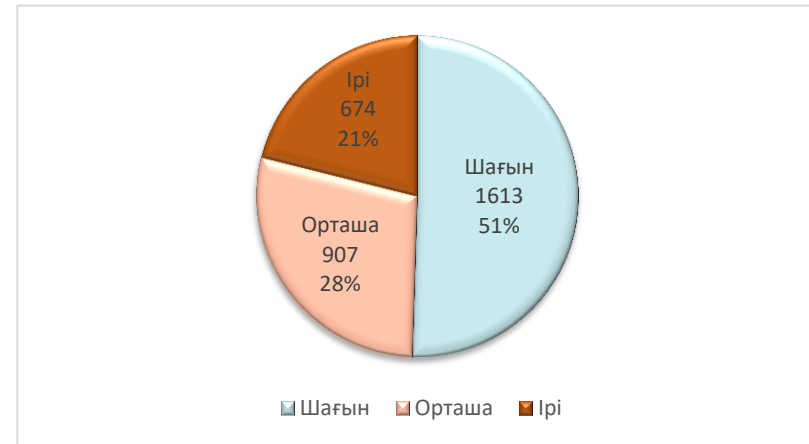
- I. Мониторинг қатысушыларының құрамының динамикасы (3-бет)
- II. Дайын өнімге сұраныс серпіні (4-бет)
- III. Нақты сектордағы бағалардың өзгеруі (5-бет)
- IV. Өндіріс көлемінің өзгеруі (6-бет)
- V. Баланс құрылымы: активтер (7-бет)
- VI. Баланс құрылымы: пассивтер (8-бет)
- VII. Инвестициялық белсенділік (9-10 бет)
- VIII. Бизнесті жүргізудің шектеуіштері (11 бет)
- IX. Қаржы-экономикалық көрсеткіштердің өзгерісі (12 бет)
- X. Банк жүйесінің экономиканың нақты секторына ықпалы (13-15 бет)
- XI. Валюталық бағам өзгерістерінің ықпалы (16-бет)
- XII. Композиттік индикатор (17-бет)
- XIII. Әдіснамалық түсініктеме (18-бет)

МОНИТОРИНГ ҚАТЫСУШЫЛАРЫНЫҢ ҚҰРАМЫНЫҢ ДИНАМИКАСЫ

2020 жылдың 1-тоқсанында мониторингке қатысушылардың өңірлік құрамы

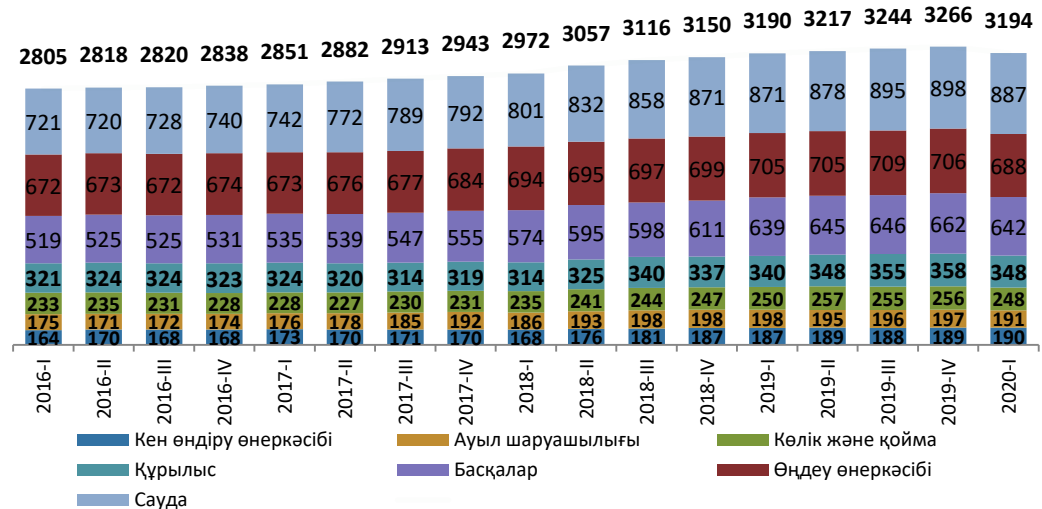

Мониторингке қатысушылардың өлшем құрамы

Мониторингке қатысушылардың салалық құрамы

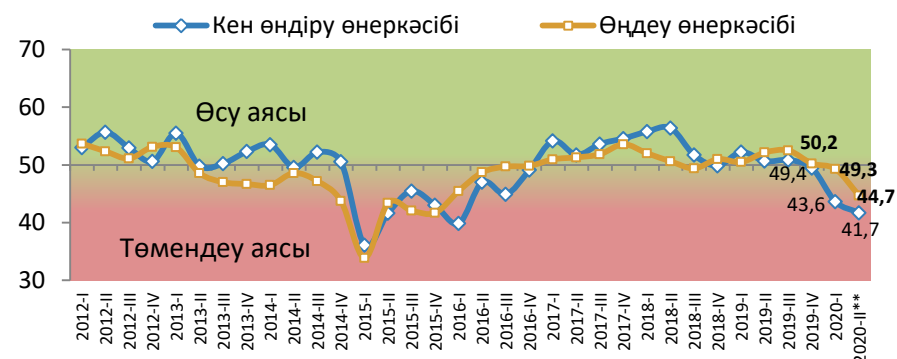
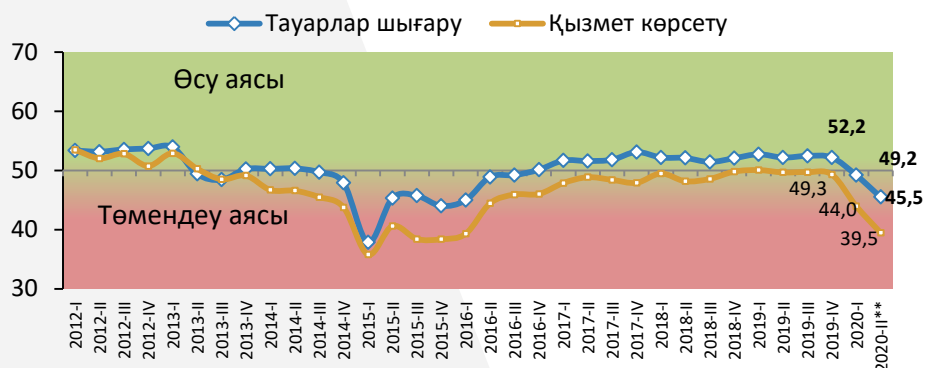
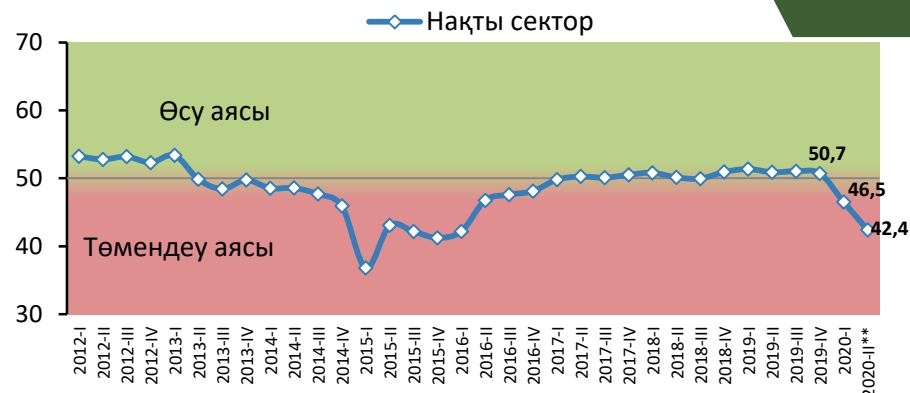
2020 жылдың 1 тоқсанында төтенше және карантиндік режимнің енгізілуінің салдарынан кәсіпорындар жұмысының тоқтатылуына байланысты сауалнамаға қатысушылардың саны 72 кәсіпорынға азайды. Іріктеуден 16 ірі, 25 орта және 31 шағын кәсіпорын шығарылды. Салалық тұрғыдан кәсіпорындардың ең көп төмендеуі өңдеу (18), сауда (11), құрылыс (10), көлік және қойма салаларында (8) байқалды.

ДАЙЫН ӨНІМГЕ СҰРАНЫС СЕРПІНІ

Дайын өнімге сұраныс, ДИ*

	2019				2020	
Кәсіпорындар жауаптары, %	1 тоқ.	2 тоқ.	3 тоқ.	4 тоқ.	1 тоқ.	2 тоқ. **
Ұлғаю	16,1	26,7	26,5	22,9	12,9	14,3
Өзгеріссіз	53,8	53,4	54,5	54,0	50,6	31,4
Төмендеу	28,7	18,0	16,7	20,7	33,7	24,0
ДИ маусымдық өзгерістерден тазартылған*	51,4	50,9	51,0	50,7	46,5	42,4

2020 жылдың 1 тоқсанында нақты сектордағы дайын өнімге сұраныс айтарлықтай төмендеді. Диффузиялық индекс (бұдан әрі - ДИ) барлық салалардағы сұраныстың төмендеуіне байланысты төмендеп, 46,5 шамасын құрады. Сұраныстың ең аз төмендеуі өңдеу өнеркәсібінде (ДИ = 49,3), ал ең жоғары төмендеуі - тау-кен өндіру өнеркәсібінде (ДИ = 43,6) байқалды. Қызмет көрсету саласында сұраныс өңдеу секторына қарағанда едәуір төмендеді (ДИ сәйкесінше 44,0 және 49,2).

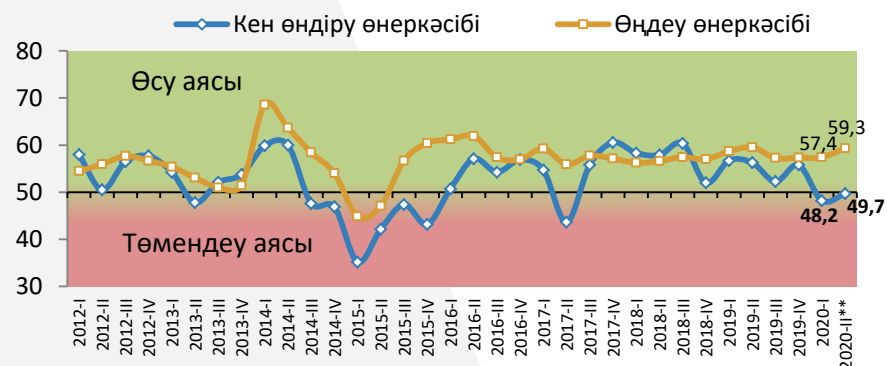
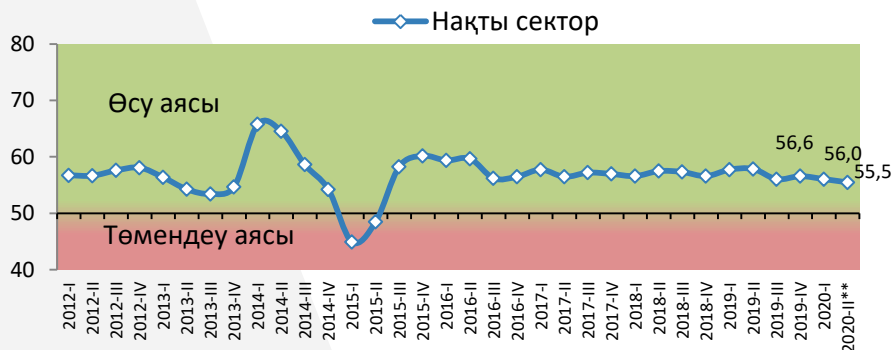
Кәсіпорындардың күтулеріне сәйкес, 2020 жылдың 2-тоқсанында сұраныстың төмендеуі жалғасады (ДИ = 42,4). Ең үлкен құлдырау қызмет көрсету секторында күтілуде, онда ДИ 39,5-ке дейін төмендеді. Жалпы алғанда, экономиканың барлық салаларындағы кәсіпорындар сұраныстың төмендеуі күтілуде.

*ДИ-диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, көрсеткіштің өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді;

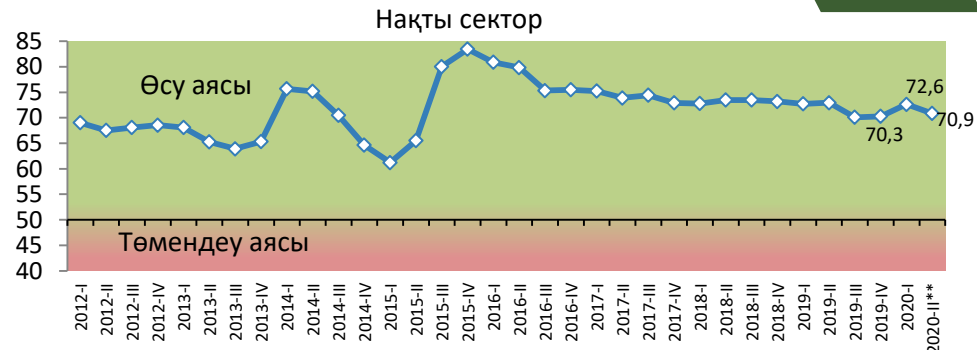
** 2020 жылдың 2-ші тоқсаны үшін кәсіпорындардың күтулері келтірілген.

НАҚТЫ СЕКТОРДАҒЫ БАҒАЛАРДЫҢ ӨЗГЕРУІ

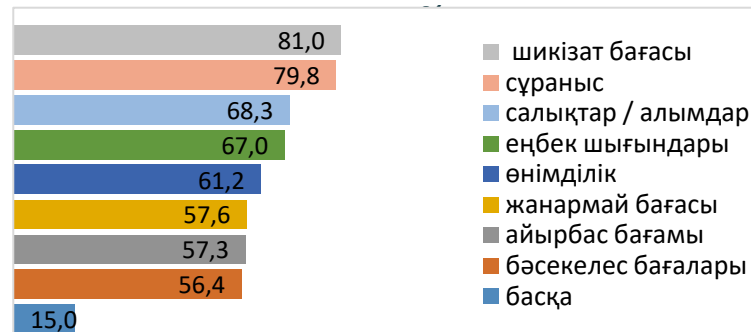
Дайын өнім бағалары, ДИ *

Шикізат пен материалдар бағасы, ДИ*

Баға факторларының маңыздылығын бағалау, жауаптар

2020 жылғы 1-тоқсанда кен өндіру өнеркәсібіндегі өндірілген өнім бағасының күрт төмендеуін қоспағанда (ДИ 48,2 дейін төмендеді), экономикадағы кәсіпорындардың дайын өніміне бағалардың өсу қарқыны тұтастай алғанда өзгеріссіз қалды (ДИ 56,0 құрады). 2020 жылдың 2-тоқсанында шикізат пен материалдар бағасының (ДИ = 70,9) және кәсіпорындардың дайын өнімдері (ДИ = 55,5) бағасының өсу қарқынының аздап төмендеуі күтілуде. Көптеген кәсіпорындар үшін шикізат пен материалдар бағасы, сондай-ақ сұраныс, дайын өнім бағасын белгілеудің маңызды факторы болып табылады (тиісінше 81,0% және 79,8%). Графикте келтірілген факторлардан басқа, кәсіпорындар несие бойынша төлемдер мен сыйақы мөлшерін, заңнамалық шектеулерді, маусымдықты және инфляцияны да көрсетеді.

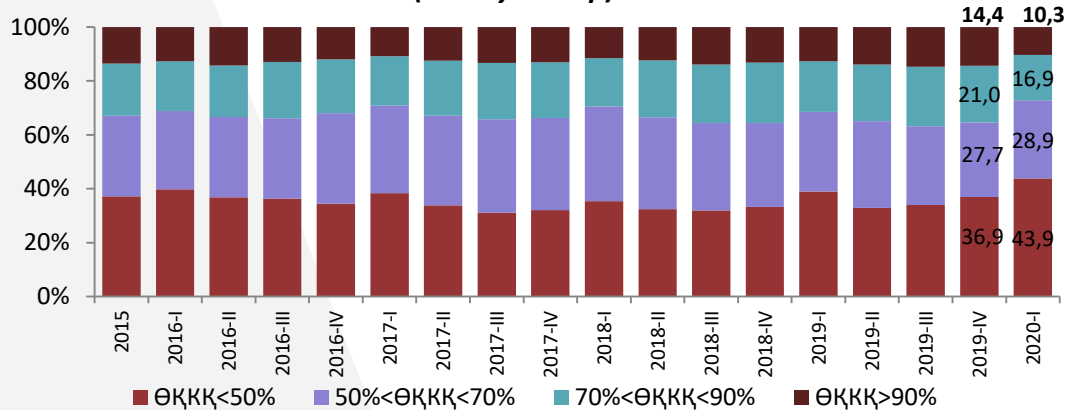
*ДИ-диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, көрсеткіштің өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді;

** 2020 жылдың 2-ші тоқсаны үшін күтулер келтірілген.

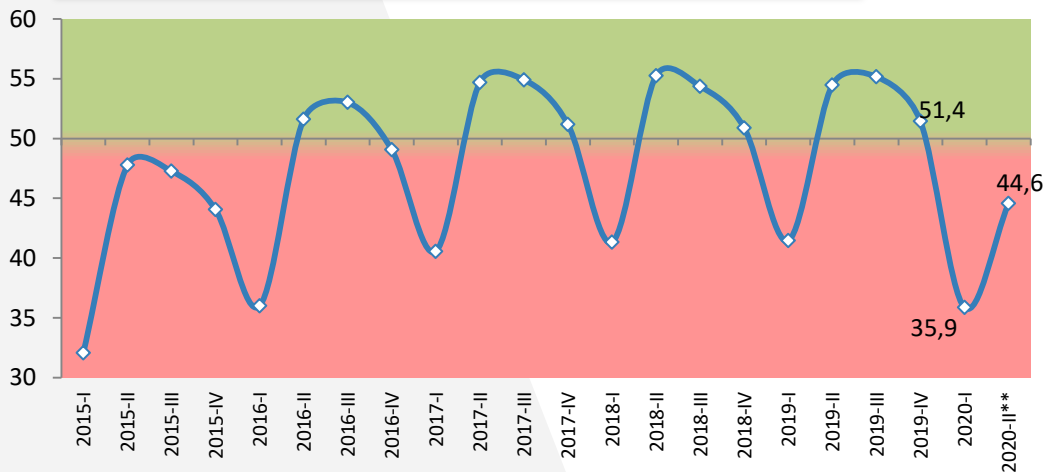
ӨНДІРІС КӨЛЕМІНІҢ ӨЗГЕРУІ

Өндірістік қуат көздерін қолдану деңгейі

(% жауаптар)

Өндіріс көлемі ДИ

2020 жылдың 1 тоқсанында кәсіпорындардың өндірістік қуаттарын пайдалану деңгейі айтарлықтай төмендеді. Қуаттылығы 70% * -дан жоғары кәсіпорындардың үлесі 2019 жылғы 4-тоқсандағы 35,4% -дан 27,2% -ға дейін төмендеді. Нәтижесінде, 2020 жылдың 1-тоқсанында өндіріс көлемі 2016 жылдың 1-ші тоқсанына дейін төмендеді (ДИ = 35,9), дегенмен соңғы тоқсандағы кәсіпорындардың болжамдары бойынша ДИ-дің маусымдық төмендеуі 46,3 деңгейінде болады деп күтілуде. Кәсіпорындардың болжамына сәйкес, 2020 жылдың 2-тоқсанында өндіріс көлемінің жағдайы жақсарады: ДИ 44,6 дейін өсті, бірақ әлі де құлдырау аймағында қалды. Өткен жылдардың динамикасы бұл жақсару маусымдыққа байланысты екенін көрсетеді.

*ӨҚКҚ деңгейі 70%-дан жоғары кәсіпорындар үлесіне ӨҚКҚ деңгейі 70-90% және ӨҚКҚ деңгейі 90%-дан жоғары кәсіпорындар кіреді.

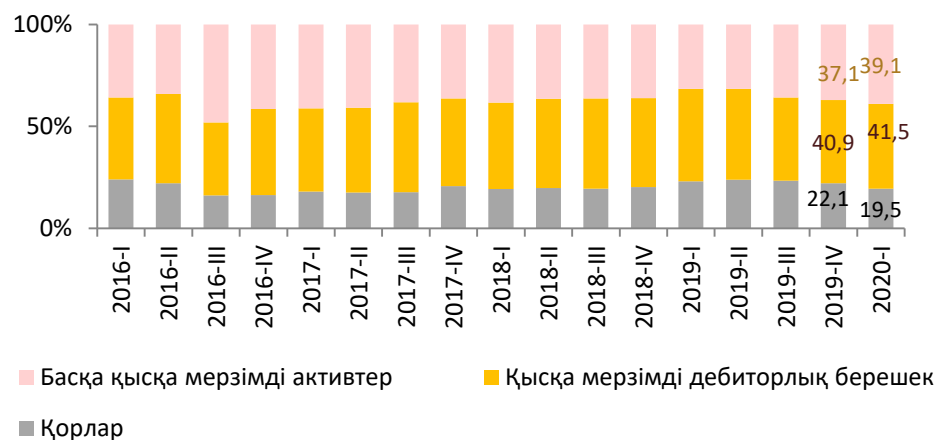
**ДИ-диффузиялық индекс. 50 деңгейден қанша жоғары (төмен) болса, көрсеткіштің өсу (құлдырау) қарқыны сонша жоғары (төмен), 50 деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді

БАЛАНС ҚҰРЫЛЫМЫ: АКТИВТЕР

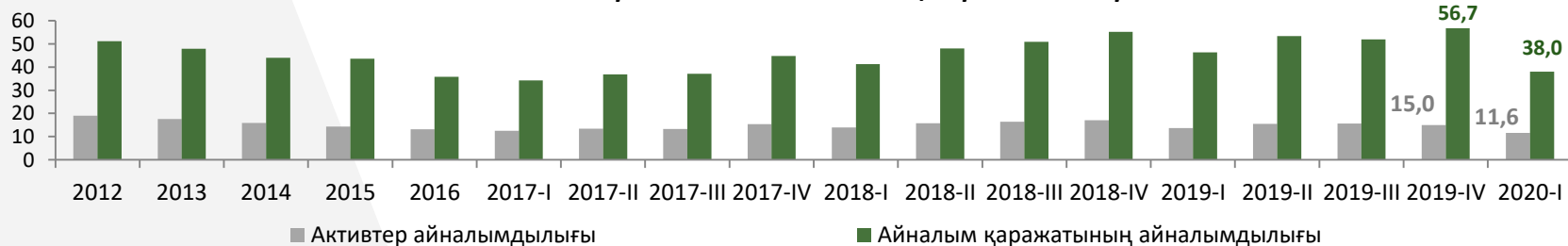
Активтер құрылымы

Қысқа мерзімді активтер құрылымы

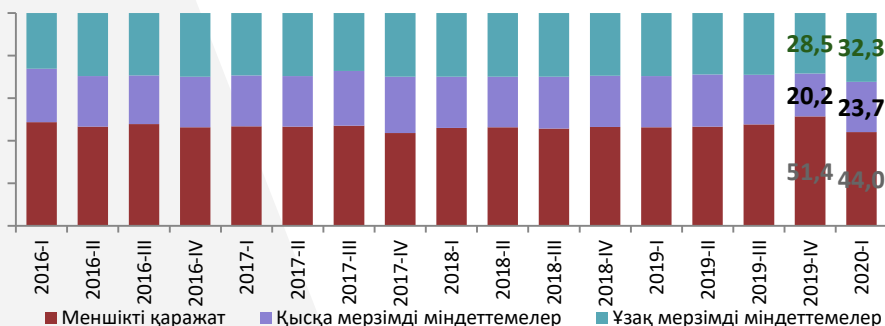
Активтер айналымдылығының көрсеткіштері

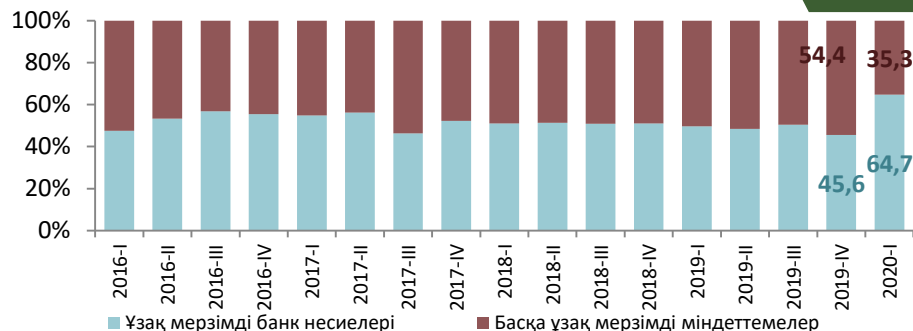
2020 жылғы 1-тоқсанда экономиканың нақты секторындағы компаниялар активтерінің құрылымында қысқа мерзімді активтердің үлесі өсіп, 30,5% - ды құрады, сәйкесінше ұзақ мерзімді активтердің үлесі 69,5% - ға дейін төмендеді. Нәтижесінде активтердің айналымдылық көрсеткіштері төмендеп: активтердің айналымы - 11,6%, айналымдағы активтердің айналымы - 38,0% құрады. Дебиторлық берешек қысқа мерзімді активтердің негізгі құрамдас бөлігі болып қала береді, олардың үлесі 2020 жылғы 1-тоқсанда 41,5% құрады. Резервтердің үлесі 19,5% - ға дейін төмендеді, тиісінше басқа қысқа мерзімді активтердің үлесі 39,1% дейін өсті.

БАЛАНС ҚҰРЫЛЫМЫ: ПАССИВТЕР

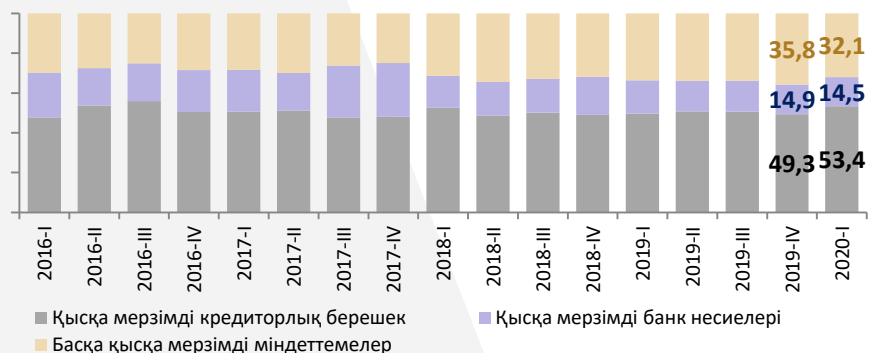
Пассивтер құрылымы

Ұзақ мерзімді міндеттемелер құрылымы

Қысқа мерзімді міндеттемелер құрылымы

Мерзімі өткен берешегі бар кәсіпорындардың үлесі

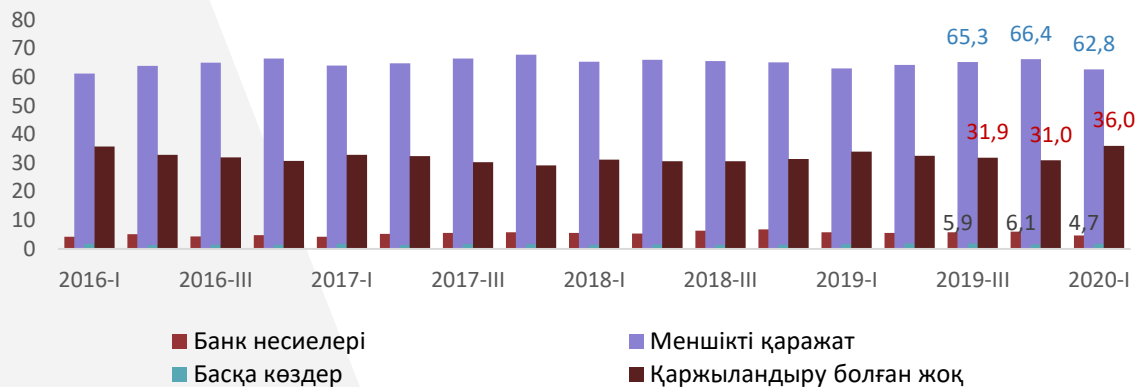

2020 жылдың 1-тоқсанында міндеттемелер құрылымы біршама өзгерді: меншікті капиталдың үлесі 44,0% -ға дейін төмендеді, ұзақ мерзімді міндеттемелердің үлесі 32,3% -ға дейін, қысқа мерзімді міндеттемелер 23,7% -ға дейін өсті. Қысқа мерзімді міндеттемелер құрылымында қысқа мерзімді кредиторлық берешектің үлесі айтарлықтай өсті (49,3% -дан 53,4% -ға), сәйкесінше басқа қысқа мерзімді міндеттемелердің үлесі төмендеді (35,8% -дан 32,1% -ға). Ұзақ мерзімді міндеттемелер құрылымында банктердің ұзақ мерзімді несиелерінің үлесі 2019 жылғы 4-тоқсандағы 45,6% -дан 64,7% -ға дейін айтарлықтай өсті.

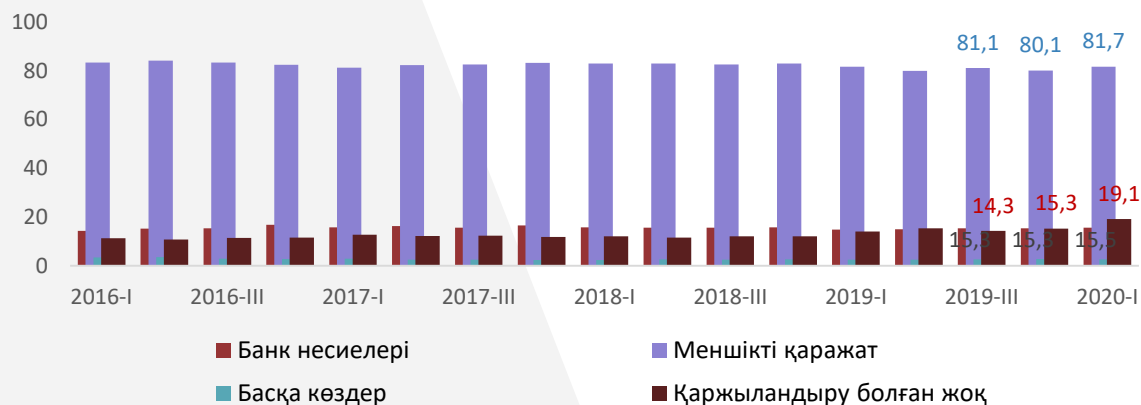
Баланста мерзімі өткен дебиторлық берешегі бар кәсіпорындардың үлесі 26,3% -дан 18,1% -ға дейін азайды. Сонымен бірге, банктік қарыздар бойынша мерзімі өткен берешегі бар кәсіпорындардың үлесі күрт өсіп, 2019 жылдың 4-ші тоқсанындағы 2,4% -дан 2020 жылдың 1-тоқсанында 12,1% -ды құрады.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БЕЛСЕНДІЛІК

Негізгі құралдарды қаржыландыру көздері

Айналмалы құралдарды қаржыландыру көздері

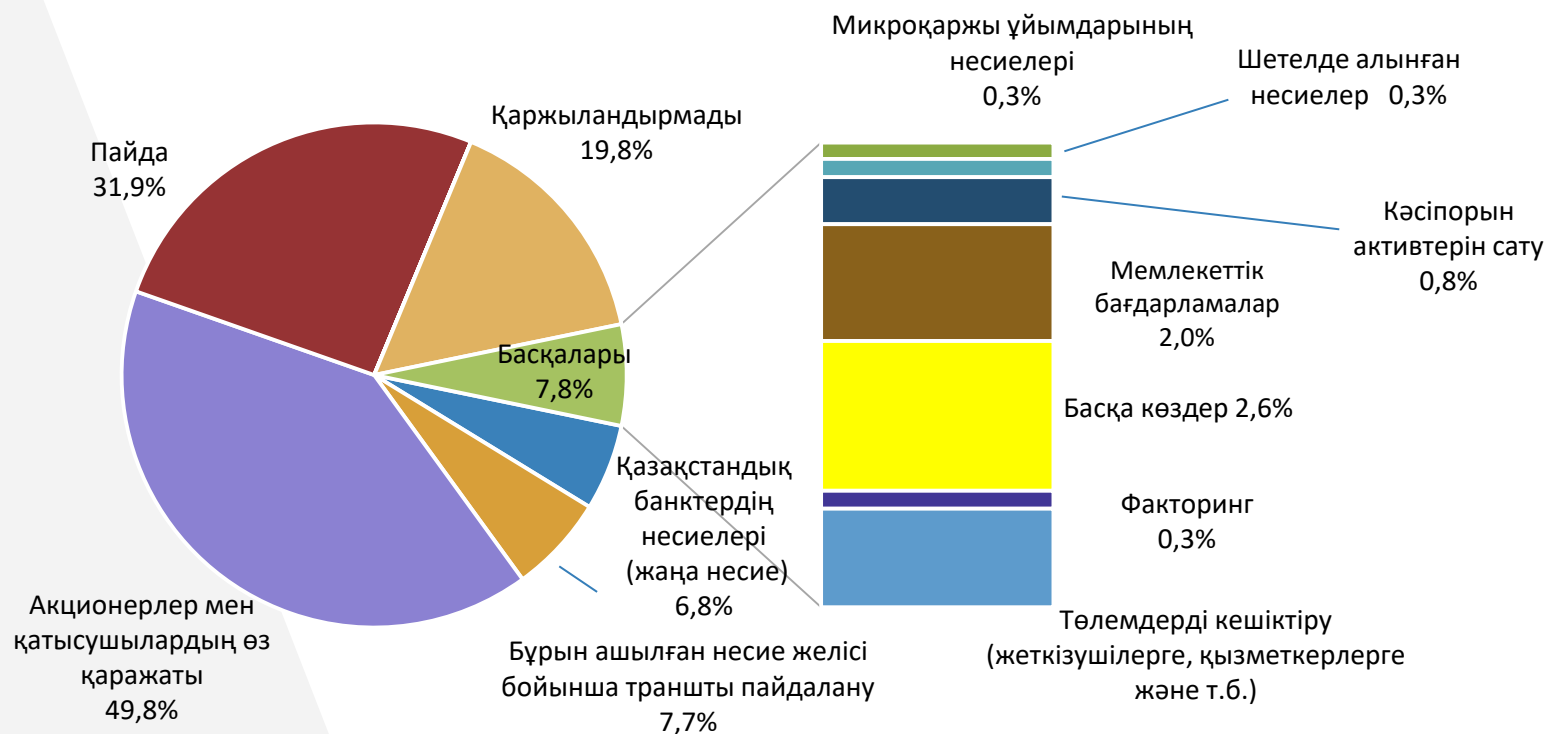

2020 жылдың 1-тоқсанында кәсіпорындардың инвестициялық белсенділігі төмендеді: негізгі құралдарды (36,0% дейін) және айналым құралдарын (19,1% дейін) қаржыландырмаған кәсіпорындардың үлесі өсті, негізгі қаражаттарды өз қаражаттарынан қаржыландырған кәсіпорындардың үлесі (62,8-ге дейін) және банктік қарыздар (4,7% дейін) арқылы қаржыландырған кәсіпорындардың үлесі төмендеді.

Бұрынғыдай, кәсіпорындардың көпшілігі негізгі құралдар мен айналым құралдарды қаржыландыру үшін өз қаражаттарын (тиісінше 62,8% және 81,7%) пайдаланады.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БЕЛСЕНДІЛІК

Негізгі құралдарды қаржыландыру көздері

Айналым капиталын қаржыландыру үшін кәсіпорындардың көпшілігі (81,7%) меншікті қаражатты пайдаланды, оның 49,8% акционерлердің / қатысушылардың меншікті қаражаттарын, ал 31,9% пайданы жүзеге асырды. Кәсіпорындардың 15,1%-ы осы мақсатқа банктік қарыздарды пайдаланды (оның ішінде 7,7% бұрын ашылған несие желісі бойынша траншты пайдаланды, 6,8%-ы қазақстандық банктерден жаңа несие алды, 0,3% -ы шетелден несие алды, 0,3%-ы микроқаржы ұйымдарының несиелерін пайдаланды).

Қаржыландырудың басқа көздерінің қатарында кәсіпорындар клиенттерден алынған аванстар мен топішілік несиелерді де көрсетеді (бас компания мен филиалдар арасында).

БИЗНЕСТІ ЖҮРГІЗУДІҢ ШЕКТЕУІШТЕРІ

Шектеуші факторларды белгілеген кәсіпорындардың үлесі

2020 жылғы 1-тоқсандағы сұрауларға сәйкес, кәсіпорындардың 31,2% үшін Қазақстан экономикасының жағдайы бизнес жүргізуге кедергі болып табылады. Респонденттердің 59,7% пікірінше, Қазақстандағы экономикалық жағдай 2020 жылдың 1 тоқсанында нашарлады, 38,8% жағдай өзгерген жоқ деп санайды.

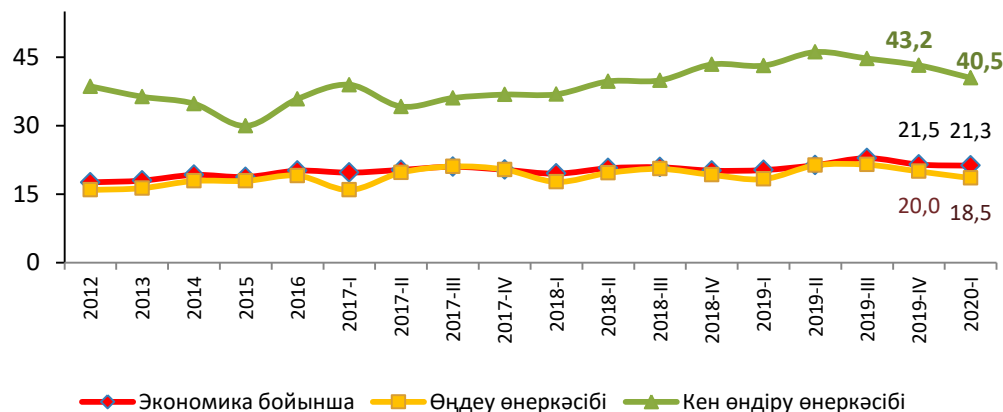
Басқа кәсіпорындар жағынан нарықтық бәсекелестік (27,5%), клиенттерді іздеу (жеткіліксіз сұраныс) (21,1%) және салық ауыртпалығы (18,9%) көптеген кәсіпорындар үшін кедергі болып табылады. Сонымен қатар, кәсіпорындардың 9,2% дебиторлық берешекті қайтаруда проблемалар бар.

Кәсіпорындар белгілеген басқа кедергілері ретінде мемлекеттік бағаны реттеу, тарифтерді төмендету, валюта бағамдары, мұнай бағасының төмендеуі, сондай-ақ карантин және төтенше жағдайлар сияқты факторлар болды.

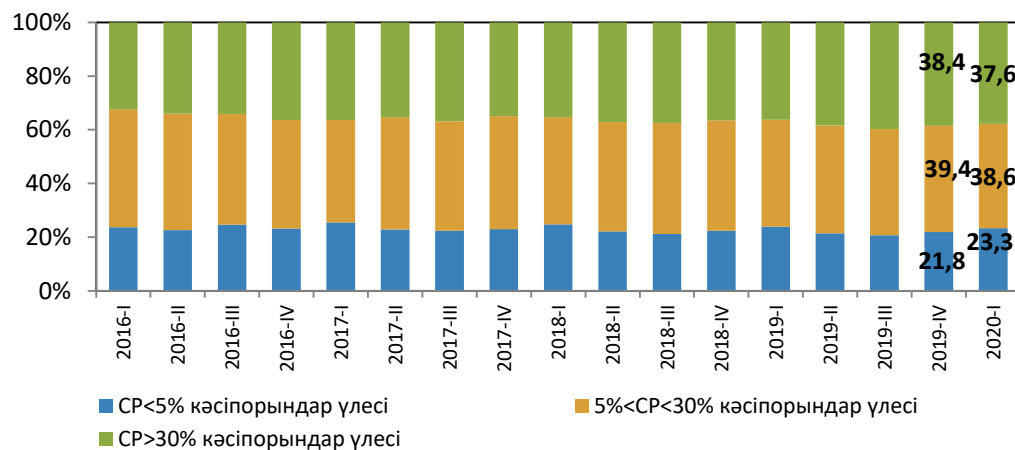
ҚАРЖЫ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРДІҢ ӨЗГЕРІСІ

2020 жылғы 1-тоқсанда тау-кен өндіру өнеркәсібінде және өңдеу өнеркәсібінде төмендеу байқалғанымен (сәйкесінше 40,5% және 18,5%), экономикадағы кәсіпорындардың сатудан түскен орташа кірісі ** өзгеріссіз қалды (21,3%). Жоғары рентабельді кәсіпорындардың үлесі зерттеуге қатысушылардың жалпы санынан 37,6% -ға дейін төмендеді, төмен рентабельді кәсіпорындардың үлесі 2019 жылдың 4-ші тоқсанындағы 21,8%-дан 2020 жылдың 1-тоқсанындағы 23,3% -ға дейін өсті. Сауалнамаға қатысқан кәсіпорындардың 27,8%-ы жылын кіріспен аяқтайды, 12,5%-ы жыл шығынмен аяқталады деп санайды.

Сату рентабельдігі*, в %

Сатудың рентабельділігінің деңгейі бойынша кәсіпорындардың жіктелуі

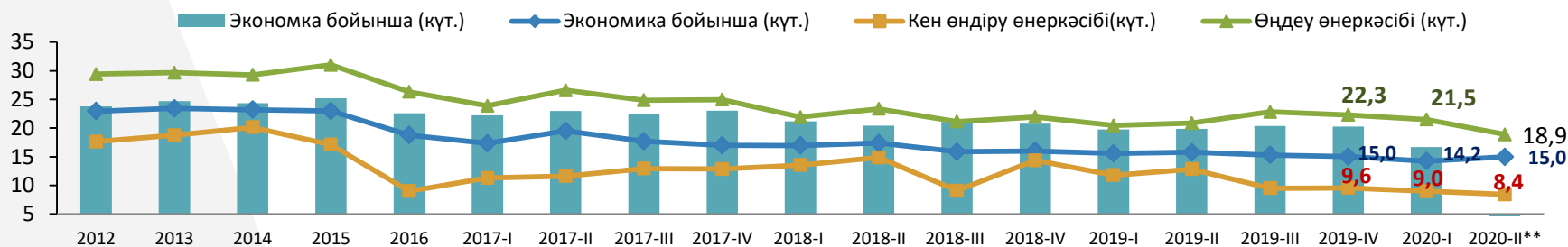

* Орташа медианалық мәндер арифметикалық шамадан гөрі экстремалды мәндерге аз сезімтал болғандықтан ұсынылған
 ** Пайыздар, салықтар және амортизация бойынша шығыстар шегерілгенге дейін сатудың рентабельділігі көрсетілген

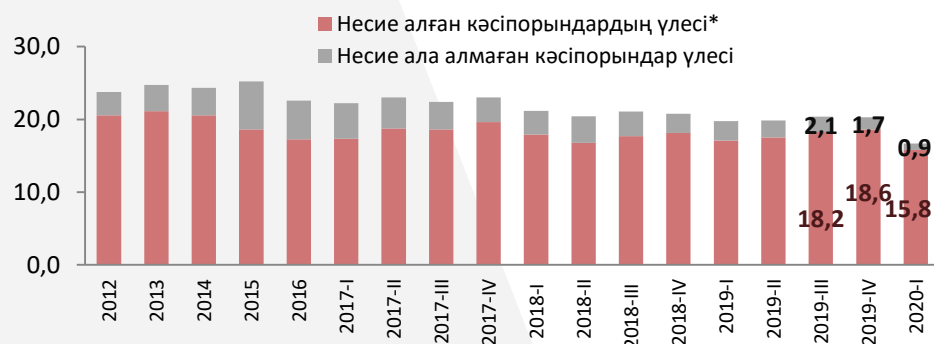
БАНК ЖҮЙЕСІНІҢ ЭКОНОМИКАНЫҢ НАҚТЫ СЕКТОРЫНА ЫҚПАЛЫ

Несиеге сұраныс

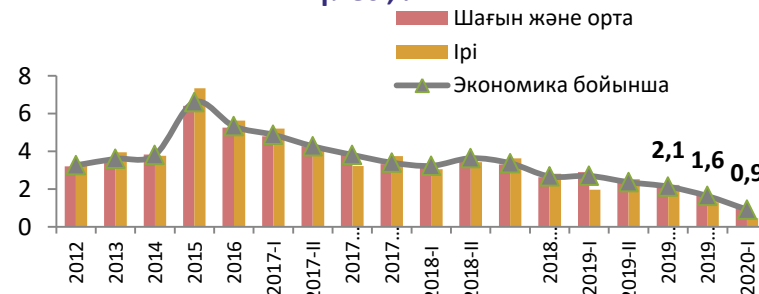
(банктен несие алуға өтініш берген кәсіпорындар үлесі, %)

Банктердің несие алуға кәсіпорындар берген несие алуға өтініштерін қарауы, %

Несие алуға өтініш берген, бірақ алмаған кәсіпорындар үлесі, %

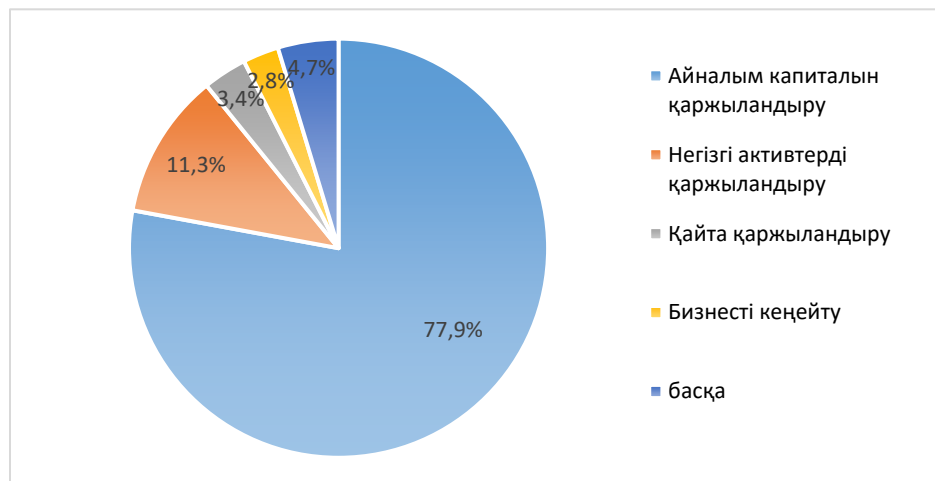

2020 жылдың 1 тоқсанында сауалнамаға қатысқан кәсіпорындардың 16,7%-ы банкке несие алуға жүгінді, кәсіпорындардың 15,8%-ы несие алды (немесе несие алуға өтініш берушілер санының 94,6%). Қарыз беруден бас тарту үлесі сауалнамаға қатысқандардың жалпы санының 0,9%-ын құрады (несие алуға өтініш берушілер санынан 5,4%). 2020 жылдың 2-тоқсанында сұралған кәсіпорындардың 15,0% несие алуға өтініш беруге ниетті. Өңдеу өнеркәсібінде мұндай кәсіпорындардың үлесі 18,9%, тау-кен өндірісінде 8,4% құрайды.

**Кәсіпорындарды бағалаудағы қарыз ауыртпалығы*,
в %**

Қарыз ауыртпалығы*	Кәсіпорындар үлесі
1-20%	16,9
21-30%	9,9
31-40%	5,8
41-50%	7,8
51-60%	3,7
61-70%	2,1
71-80%	1,9
81%-н жоғары	1,4
Қарыз жоқ	48,0

**Соңғы тоқсандағы несиені тартудың мақсаттары,
в %**

2020 жылдың 1 тоқсанында сауалнамаға қатысқан кәсіпорындардың жартысына жуығының (48,0%) қарызы жоқ. Кәсіпорындардың көпшілігінде (16,9%) 20% ішіндегі * қарыздық ауыртпалық бар. Қарыз жүктемесінің орташа арифметикалық ** мәні 15,8% құрайды.

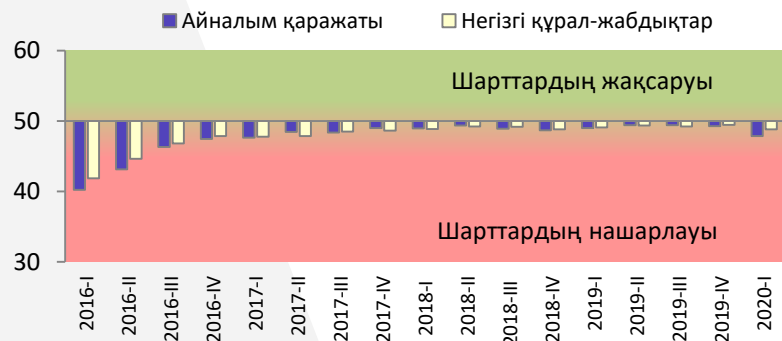
Кәсіпорындардың көпшілігі (77,9%) айналым қаражатын қаржыландыруға (материалдар, шикізат, сатып алынған жартылай фабрикаттар және т.б.), 11,3% - негізгі құралдарды сатып алуға (ғимараттар, құрылыстар, көлік құралдары, жабдықтар сатып алу және т.б.) несие тартты. Қайта қаржыландырудан (3,4%) және бизнесті кеңейтуден (2,7%) басқа, кәсіпорындар мердігерлермен есеп айырысу және салық төлеу үшін несие алды.

*Ай сайынғы төлем / өнімді өткізуден түскен кіріс

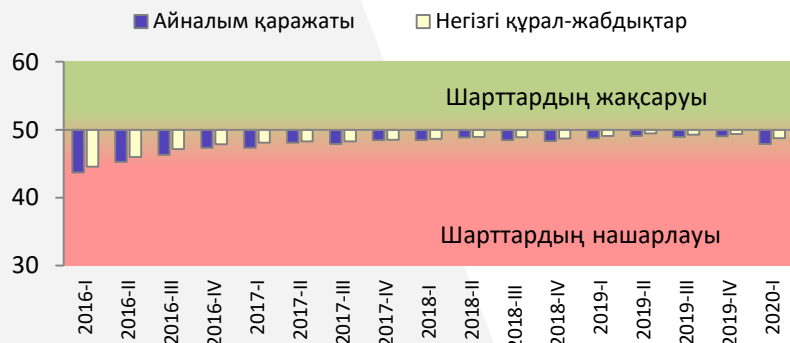
** Орташа есептелген арифметикалық - бұл кәсіпорындардың үлесімен өлшенген интервалдың орташа мәні.

БАНК ЖҮЙЕСІНІҢ ЭКОНОМИКАНЫҢ НАҚТЫ СЕКТОРЫНА ЫҚПАЛЫ

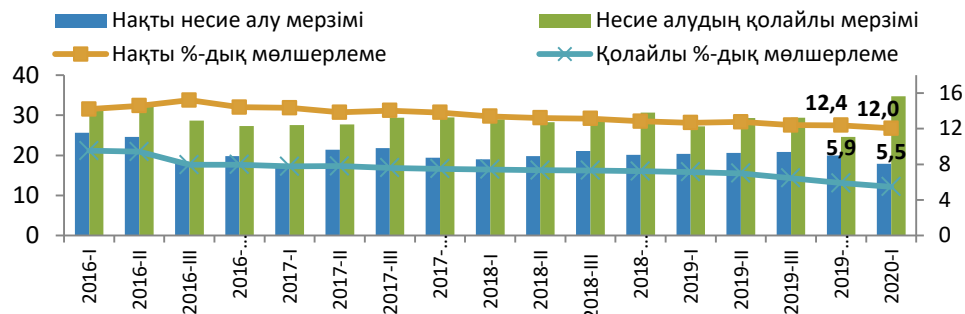
Бағалық шарттар

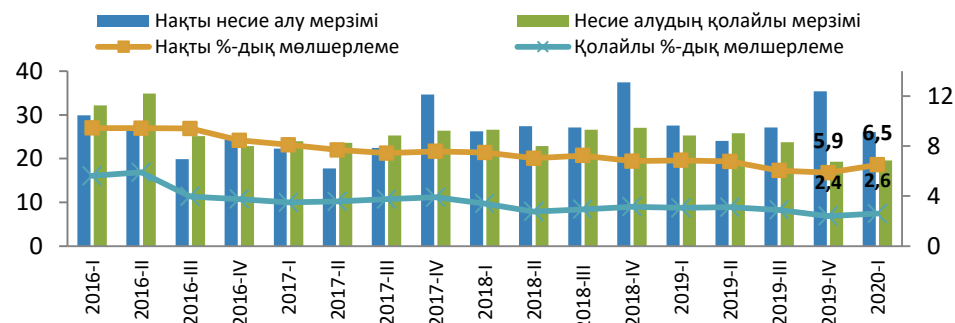
Бағалық емес шарттар

Теңгемен несиелердің мерзімдері мен мөлшерлемелері

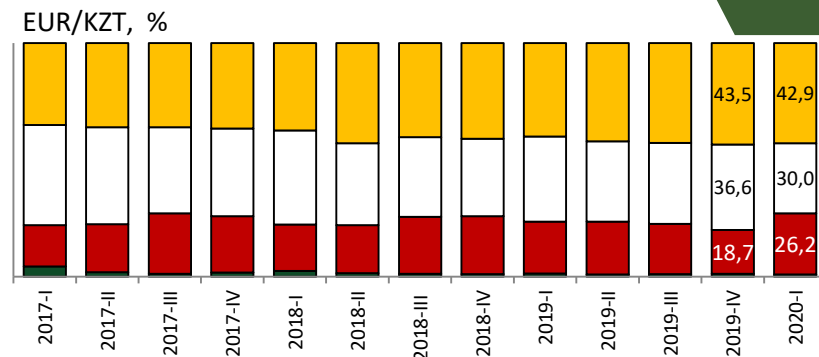
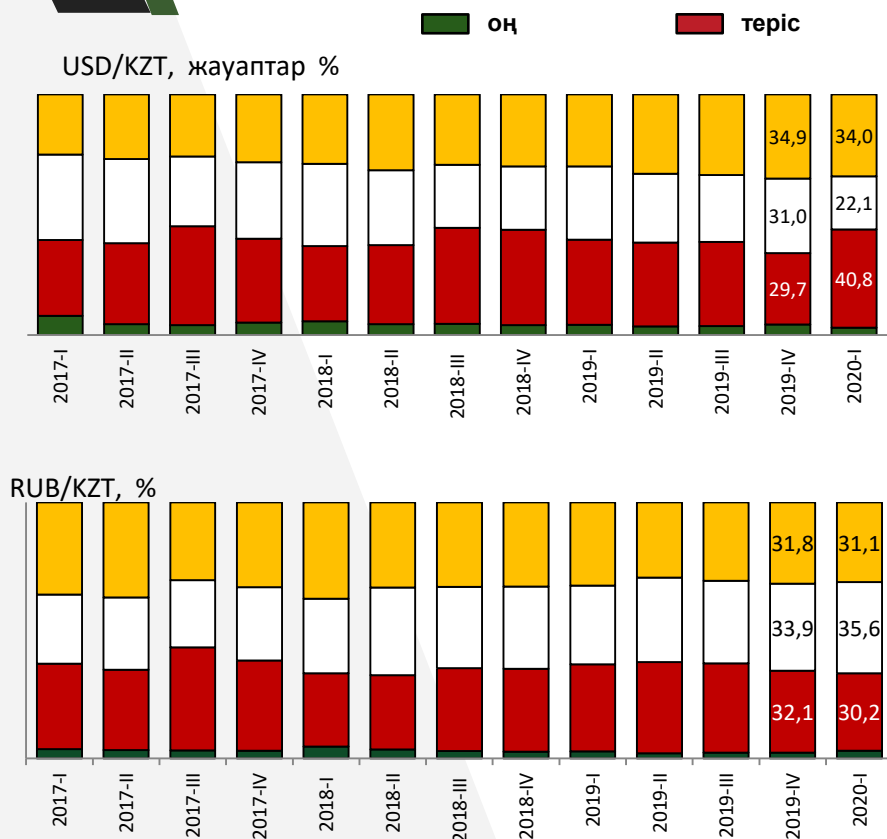

Шетел валютасымен берілген несиелердің мерзімдері мен мөлшерлемелері

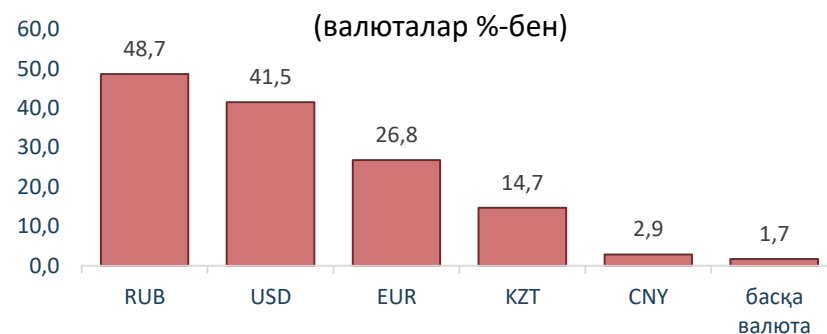

2020 жылғы 1-тоқсанда кәсіпорындар несиелендірудің бағалық (несиелендіру бойынша мөлшерлемелер деңгейі, қосымша комиссиялар мөлшері) және бағалық емес (несиелендірудің ең жоғарғы мөлшері мен мерзімі, қарыз алушының қаржылық жағдайына қойылатын талаптар, кепілге қойылатын талаптар) шарттарын жалпы теріс бағалады. Сонымен бірге, несиелеу шарттарының нашарлағаны туралы есеп берген кәсіпорындардың саны артты. Мониторингке қатысушы кәсіпорындардың теңгемен алған несиелері бойынша орташа мөлшерлемелері төмендеп, 12,0% құрады, ал шетел валютасында, керісінше, 6,5% дейін өсті. Кәсіпорындар үшін қолайлы пайыздық мөлшерлеме теңгемен берілетін несиелер бойынша 5,5%, ал шетел валютасымен – 2,6% болып табылады.

ВАЛЮТА БАҒАМЫ ӨЗГЕРУІНІҢ ЫҚПАЛЫ

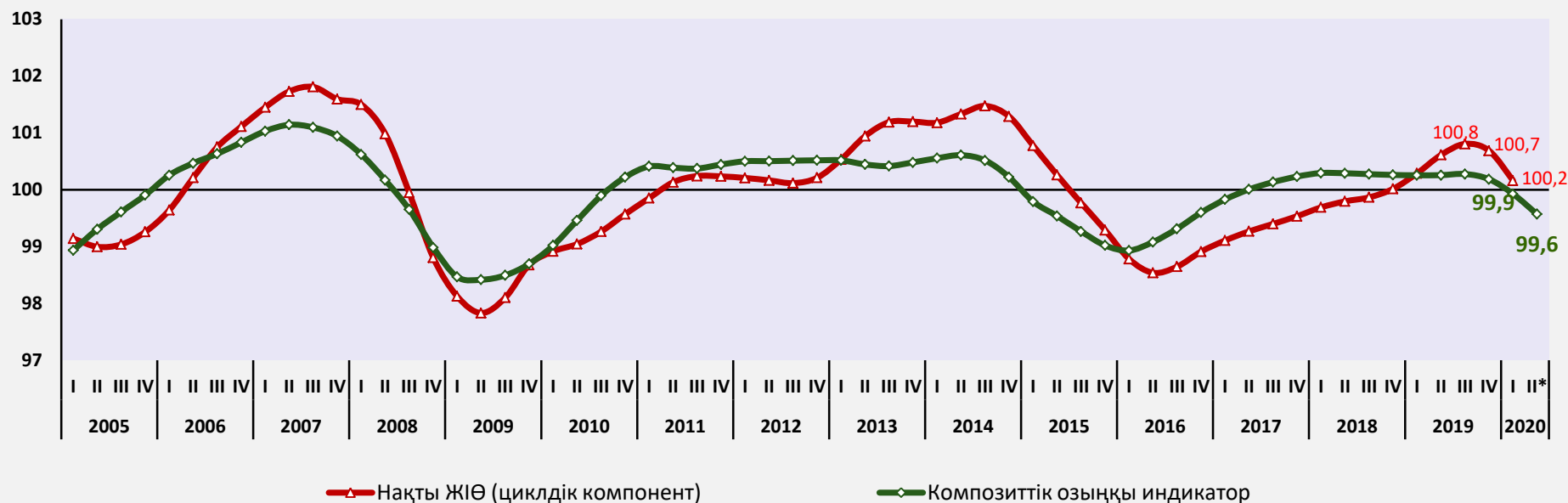
Есеп айырысуда шетел валютасын қолдану

2020 жылдың 1 тоқсанында валюта бағамының кәсіпорындардың экономикалық қызметіне теріс әсері өсті. Теңге бағамының АҚШ долларына қатысты өзгерісі шаруашылық қызметіне теріс әсерін тигізетін кәсіпорындардың үлесі 40,8% -ға дейін өсті, ал теңгенің еуро бағамының өзгерісі салдарынан - 26,2% -ға дейін өсті. Сонымен бірге ресей рублінің бағамының теріс әсерін атап өткен кәсіпорындардың үлесі (30,2% дейін) аздап төмендеді.

Есеп айырысу барысында қолданылатын негізгі валюталар болып ресей рублі (кәсіпорындардың 48,7%-ы) мен АҚШ доллары (кәсіпорындардың 41,5%-ы), және еуро (26,8%) қалып отыр. Кәсіпорындардың 14,7% теңгені есеп айырысуларда пайдаланады. Басқа валюталарға британдық фунт, швейцариялық франк және қырғыз сомы кіреді.

КОМПОЗИТТІК ОЗЫҢҚЫ ИНДИКАТОР*

2020 жылғы 1-тоқсанда нақты сектордағы кәсіпорындарға жүргізілген сауалнамалардың жиынтық бағасы болып табылатын композиттік озыңқы индикатордың (КОИ) динамикасы нақты сектордағы іскерлік белсенділіктің төмендегенін көрсетеді. КОИ 99,9 құрап, құлдырау аймағына өтті. КОИ динамикасына кәсіпорындардың дайын өніміне сұраныстың төмендеуі, инвестициялық белсенділіктің төмендеуі, мұнай бағасының төмендеуі, сондай-ақ теңгенің АҚШ долларына қатысты өзгеруі әсер етті. Позитивті факторлардың ішінде ұлттық валютадағы несиелер бойынша орташа пайыздық мөлшерлеменің төмендегенін және теңгенің ресей рубліне қатысты динамикасының кәсіпорындар шаруашылық қызметіне әсерін атап өтуге болады.

2020 жылдың 2-тоқсанында респонденттер экономикалық белсенділіктің одан әрі төмендеуін күтуде (КОИ 99,6 құрады), бұл негізінен сұраныстың күтілетін төмендеуіне байланысты.

- Композиттік озыңқы индикатор (КОИ) іскерлік циклдің бұрылу нүктелерін анықтау үшін қолданылады, сондай-ақ экономикалық белсенділік динамикасының жағдайы мен бағыты бойынша сапалы ақпарат ұсынады. Композиттік озыңқы индикатор кәсіпорындардың ағымдағы және күтілетін жағдайына қатысты сұралған кәсіпорындардың басшылары көзқарасының жалпылама бағалауын білдіреді және нақты ЖІӨ серпінінің 1-2-тоқсандағы басып болу қабілеті бар. КОИ ЭЫДҰ әдіснамасына негізделіп құрылады («OECD System of Composite Leading Indicators, Methodology Guideline», OECD 2012).

** 2020 жылдың 2-ші тоқсаны үшін КОИ сауалнамаға қатысушы кәсіпорындардың күтімдері негізінде есептелген.

- Кестелер мен графиктерде көрсетілген диффузиялық индекс (ДИ) оң жауаптар мен өзгеріссіз жауаптардың жартысының сомасы ретінде есептеледі. Осы индекс қаралып отырған көрсеткіштің өзгеру динамикасын сипаттайтын қорытынды индикаторы болып табылады. Егер оның мәні 50-ден жоғары болса – бұл оң өзгерісті, ал 50-ден төмен болса – теріс өзгерісті білдіреді. Бұл ретте диффузиялық индекстің мәні 50 деңгейінен қанша алыс (жоғары немесе төмен) болса, көрсеткіштің өзгеруі (ұлғаюы немесе азаюы) қарқыны сонша жоғары болады.
- Банкердің кредиттері бойынша қолайлы пайыздық мөлшерлеме көрсеткіші мониторингке қатысушы кәсіпорындар олар үшін өндірістің рентабельділігінің ағымдағы деңгейі тұрғысынан алғанда қолайлыретінде қоятын пайыздық мөлшерлемелердің орташасы ретінде есептеледі.
- Қаржылық коэффициенттердің көрсеткіштері жалпы алғанда сауалнамаға қатысқан кәсіпорындардың іріктеуі бойынша, сондай-ақ қажет болған кезде салалар бойынша есептелген орташа мәндермен, тоқсан соңындағы баланс көрсеткіштерінің күтілетін мәндерінің кәсіпорындардан алынған бағалаулары негізінде көрсетілген. Бұл ретте осы бағалаулардың, сондай-ақ олардың ішінде орташа есептелетін бағалаулардың олардың мәндерінің абсолюттік дәлдігін алу мақсаты болмайды (өйткені есептік болып табылмайды), ал экономиканың және оның салаларының қаржылық емес секторының жай-күйінің өзгеру үрдістерінің бағалаулары мен талдауын жедел алуға арналған.
- Композиттік индикатордың (КИ) нақты ЖІӨ серпінінің 1-2-тоқсандағы басып болу қабілеті бар*. КИ-дің және ЖІӨ-нің уақыт қатарлары (2005 жылғы бағалармен) маусымдылықтан тазартылған және үрдісі жоқ, яғни экономикалық конъюнктураның қысқа мерзімді ауытқуларымен негізделген циклдік құрауыштар ғана кіреді. Салыстыру мақсатында циклдік құрауыштар стандартталған, яғни бір (өлшемсіз) өлшем бірлігіне келтірілген.

КИ жалпы ЭНС бойынша қысқа мерзімді даму үрдістерін көрсетуге арналған. Бұл ретте оның мынадай қасиеті бар: 1) басым сипаты бар; 2) ЭНС дамуының циклдік сипаттамасын көрсетеді; 3) жедел қалыптастырылады, себебі кәсіпорындарға жүргізілген жедел сауалнама негізінде құрылған.

Кәсіпорындарға жүргізілген сауалнамалар бойынша қалыптастырылған индикаторлардың ішінде КИ құрауыштары ретінде мынадай басым индикаторлар кірді:

- 1) Экономиканың салаларында дайын өнімге сұраныстың өзгеруінің ДИ-і
- 2) бағалар өзгерісін көрсететін индикаторлар тобы:
 - бүкіл нақты сектор бойынша бағалар өзгерісінің ДИ-і,
 - шикізат пен материалдар бағаларының өзгерісінің ДИ-і;
- 3) инвестициялық және кредиттік белсенділіктің өзгерісін көрсететін индикаторлар тобы:
 - негізгі құрал-жабдықтарды қаржыландыру үшін кредит алған кәсіпорындардың үлесі (мемлекеттік бағдарламаларды қоса алғанда),
 - меншікті қаражат пен банкердің несиелерінен бөлек негізгі құрал-жабдықтар мен айналмалы қаражатты қаржыландыру үшін басқа көздерді пайдаланған кәсіпорындардың үлесі;
 - кредит алған кәсіпорындардың үлесі,
 - кредит алуға ниет білдірген кәсіпорындардың үлесі,
 - теңгедегі және шетел валютасындағы кредиттер бойынша нақты пайыздық мөлшерлемелердің деңгейі;
- 4) жұмыспен қамту деңгейінің индикаторы: қызметкерлерінің саны төмендемеген кәсіпорындардың үлесі;
- 5) кәсіпорындардың қызметіне теңгенің валюталық бағамының өзгерістері (АҚШ долларына, еуро және ресей рубліне) әсер ететін индикатор.

ӘДІСНАМАЛЫҚ ТҮСІНІКТЕМЕ